

Minna Canth

Vår historias superkvinna

Ulrika Wilhelmina Johnson föddes den 19 mars 1844 i Tammerfors där hennes pappa arbetade på Finlaysons bomullsfabrik. Föräldrarna hade ingen skolbildning men var måna om att deras barn skulle få en bra utbildning. Familjens hemspråk var finska men Miinu, som hon kallades inom familjen, och hennes syskon fick börja i en svenskspråkig skola som var avsedd för fabrikspersonalens barn i åldrarna 4–14. Skolan förespråkade jämställdhet mellan könen och gav barn från fattiga förhållanden också möjlighet till skolgång. Minna var ett begåvat barn och hennes första år i Tammerfors sägs ha haft en stor inverkan på hennes framtida engagemang för de utstötta och fattiga.

När Minna var åtta år flyttade familjen till Kuopio där hennes pappa öppnade en trådbutik. Som dotter till en köpman hade hon vissa förmåner och fick snart börja i statens flickskola dit enbart svensktalande flickor från bildade familjer var välkomna. Minna liksom många andra flickor tyckte att det var orättvist att endast vissa flickor hade rätt till denna utbildning, medan alla pojkar, oberoende av bakgrund och förmögenhet, hade möjlighet till utbildning.

”Skydda från kunskap”

Det var ändå inte mycket kunskap flickskolan erbjöd, då merparten av skoltiden gick till handarbete. Enbart 22 timmar av veckans 42 undervisningstimmar gick till ämnen som bibelhistoria, katekes, historia, geografi, räkning, naturhistoria, tyska, franska, ryska, skrivstil och teckning. Man ville skydda flickorna från alltför mycket kunskap, eftersom man på den tiden trodde att flickor inte skulle klara av för långa skoldagar och för stora krav.

Unga Minna var inte intresserad av att gifta sig utan som 19-åring inledde hon hösten 1863 sin utbildning till folkskollärare vid det nyligen grundade seminariet i Jyväskylä. Det var det enda seminariet som var öppet för kvinnor, även om kvinnorna och männen undervisades i olika utrymmen.

<https://o-lika.fi/minna-canth/>

1865 gifte hon sig trots allt, med Ferdinand Canth som var lektor vid seminariet. Eftersom det för en gift kvinna inte var passande att studera eller utöva ett yrke, måste hon avbryta sina studier. I enlighet med tidens anda var kvinnans plats i köket eller vid handarbeten. Inte heller var det okej att umgås med sina tidigare studiekamrater.

*Minna Canth på sin 50-årsdag år 1894.
Bild: Victor Barsokevitsch*

Paret Canth arbetade för de svaga. Minna hjälpte fattiga och sjuka, vilket väckte förvåning bland många. Hon väckte också uppseende genom att röra sig ensam utanför hemmet. I Jyväskylä hade hon bjudit folk hem till sig oberoende av personernas status och social ställning så hon var van att umgås med alla slags människor.

Hon var en modig skribent och vågade ta upp också känsliga ämnen som kvinnors ställning, religionsfrihet, socialism och det finska språkets ställning.

Eftersom Minna var utbildad och språkkunnig inspirerades hon av och tog in nya idéer och tankar från övriga Europa. Hon var en modig skribent och aktiv samhällsdebattör som också tog upp känsliga ämnen som kvinnors ställning, religionsfrihet, socialism och det finska språkets ställning. Minna var en av dem som aktivast talade för kvinnlig rösträtt och blev den första finskspråkiga kvinnliga journalisten.

<https://o-lika.fi/minna-canth/>

Kontroversiell ledare

Minna inledde sin skrivarbana 1874 i tidningen Keski-Suomi där hennes man var redaktör. Med ledarartikeln ”Tyttäriemme kasvatus” (”Våra döttrars uppfostran”) i vilken hon kritiserar flickors uppfostran och utbildning blev hennes tankar mycket uppmärksammade. Artikeln publicerades utan namn eftersom det under den tiden var omöjligt för en kvinna att publicera under eget namn.

1879 dog hennes man och Minna blev ensamstående mamma till sju barn. Hon tog över pappans trådbutik och blev en mycket framgångsrik affärskvinna. På många sätt överskred hon de gränser som hittills hade ställts upp för kvinnor.

Minnas mest kända teaterpjäs heter Työmiehen vaimo (Arbetarens hustru), 1885

Minna Canth avled den 12 maj 1897 i Kuopio. Sedan 2003 har man flaggat för Minna Canth och jämställdheten. Canth tillsammans med författaren Tove Jansson är de enda finländska kvinnorna som har en egen flaggdag.

<https://o-lika.fi/minna-canth/>